

9 Et ratio est, quoniam in hoc casu licet regulare & verum sit cum opinione Azonis, quod plures rei debendi in solidum obligati videantur inter se fideiuberare, ut si vnus soluerit totum, possit ab omnibus correis, ab vnoquoque pro commo & vtilitate, quam sentit, exigere, vt post longam disputationem tenuit gl. in l. vir uxori, §. si. in gl. mag. ibi, in d. ff. ad Vellei. quam Doctores variis in locis sequuntur, & in specie testantur communem in loco remoto, Bart. n. 35. laf. 44. in l. si constanti, in princ. ff. solut. matr.

10 Tamen, quoties prædicti rei constituuntur, nõ est causa onerosa, sed lucratiua, vt donationis, tuc hoc casu soluens solidum, non habet regressum contra correos, ex eo, quod pro suo facto, obligatione & donatione soluit, suumque tantum negotium gessit, nõ vero alterius correi, cum sit quid incompatibile & repugnantia, quod donet, & statim contradicat, exigendo ab alijs, quod prius donauit: ita tenet Bartol. licet sic non declaret in d. §. nunc de effectu, n. 6. per text. optimum in d. l. in lege Falcidia, hoc est seruandum, vbi idem tenet Bart. ante n. 1. dicens, de ista l. feci magnũ festum in materia de duobus reis; & idem tenet idem Barth. per supradictum text. in l. reos, n. 2. ad ff. de duob. reis, vbi Paulus nu. 1. idem sequitur etiam Salyc. in l. 1. n. 1. c. de duob. reis, dicens, quod quando sunt obligati ex mera liberalitate, quia nihil receperunt non videntur inuicem fideiuberare, etsi sint socij; idem quoque sequitur Bald. ibi. n. 3. loquens in obligatis ad eandem pecuniam ex causa donationis, sequitur laf. in l. si tibi homo, §. 1. nu. 12. ff. de leg. 1. & testatur communem esse hanc opinionem Ant. Gom. 1. tom. c. de legat. nu. 17. in 3. limitatiõne: & idem cap. de duobus reis, nu. fin. col. fi. qui omnes ad hoc allegant d. l. in lege Falcidia, & c. & maxime commendant, adeo, vt Paulus ibi, n. 2. dicat, non reperiri meliorem illa leg. ad hoc, & ideo eam inducam, vt plurimum virgeat, licet prima facie videatur nihil probare.

11 Nam casus in illo text. ita potest assignari: Dubitabatur in illa l. quomodo heres deberet detrahere Falcidiam in casu, quo testator esset cum altero correis credendi vel debendi: Et inquit text. quod siquidem socij sunt in eare, diuidi debeat inter eos obligatio, ac si singuli partem pecuniæ stipulati essent vel promississent, & tunc de illa dimidietate debet detrahi vel ampliari Falcidia, quod si socii non sint, vt in nostro casu, in pendenti esse creditum & debitum in vtriusq. bonis computari oportet, id, quod debetur testatori, & alteri, vel ex cuius bonis detrahi debeat. Vides igitur differentiam inter primum & secundum casum legis, quando socij sunt, & quando socij non sunt: Nã primo fit computatio vel detrahitio pro parte, in secundo autem inquit, & probat, vt sit bona differentia, quod sit in pendenti, an ex bonis vnus tantum solui debeat, scilicet, an conueniatur defunctus, vel eius heres, vel non, quia si conuenitur, totum detrahitur; Ergo manifestissime probatur ex eo, quod erant obligati ex causa lucratiua, quia si ex onerosa tenerentur, non esset in pendenti, cum clarum esset, partem tantum computandam vel detrahendam esse, cum sit notum, quod licet vnus conueniatur in solidum, & soluerit totum, debet partem, vel solidum pecuniæ vel vtilitatis, quod sentit alter, exigere ab eo, pro quo soluit, iuxta supra late dicta; Vnde non deberet esse in pendenti, cum in claris non sit locus coniecturis; Ergo non ex onerosa, sed lucratiua causa ibi tenebantur, & vnus soluens totum, nihil repetit: & ita reuera meo iudicio voluerunt omnes Dd. supra allegati inducere text. illum, licet sic non declarent, & est difficilis, attamen vrgens ponderatio.

12 Adde hinc esse, quod si creditor liberet vnum ex

duobus fideiussores, sibi cum reo principali obligatis pro debito in solidum ex causa onerosa, cum protestatione, quod saluum sibi remaneat jus exigendi solidum ab alio, & totum debitum petat ab illo fideiussore, qui remansit obligatus; poterit quidem eum repellere fideiussor pro dimidietate, eo, quod creditor non potest cedere huic fideiussori actiones, p. dimidia parte debiti recuperanda ab alio conficiant, fore liberato ab obligatione, contra quem iste fideiussor habebat regressum, nisi ipse fideiussor renuntiallet expresse beneficio cedendarum actionum, vel beneficio fideiussorum, vel generaliter omni legum auxilio, ita late & optime declarat Martheus de Affilijs dec. 17. cap. 182. nu. 10. & sequi Vnde a fortiori idem erit, quando creditor non seruauit sibi prædictum jus recuperandi solidum ab altero obligato in solidum, quia sibi debet imputare creditor, qui vnum obligatum exemit ab obligatione, quia alter non fideiussor, si id sciuisset a principio.

Item in nostro casu supra posito, cum prædicti obligati non liberati non habeant regressum contra correũ liberatũ ex persona sua, quia sunt obligati ex causa lucratiua donationis, vel simili per consequens illum regressũ non habebunt ex persona creditoris, cui solutio fit solidi; Ita q; soluens solidum non poterit dicere & petere a creditore, quod sibi cedantur actiones. Primo, nam cum non repetat partẽ cessione non facta, non est sibi cessio facienda ad idem, cum iam admitteretur per indirectum per alium ad id quod ex sua persona non potest, contra iura vulgaria. Secundo, quia hic soluens tantum negotium suum gerit, non correi, cum non sint socij: & in expresso ita tenet Barthol. in l. Modestinus, nu. 5. & 8. ff. de solut. & ibi optime Paul. n. 4. tedet etiam Salyc. n. 4. & 5. in l. 1. c. de duob. reis, & ibi Bald. n. 3. tenet idem Bart. nu. 1. Paul. 2. in d. l. in lege Falcid. & c.

Item ratio, quia prædicti omnes obligati & mancomunati ex causa lucratiua ita tenentur, vt vnusquisque soluens solidum, non habeat regressum contra alium, quia suum debitum soluisse videtur, & nõ alterius, licet omnes vnus solutione liberentur, si curi quando vnus totam pecuniam, vel vtilitatem sentit & recipit; cui lucro & vtilitati renuntiare & id accipere videntur cum donant, sicut in nostro casu, cum isti donatores in solidum videntur donare, per iura superius allegata, & sic vnus soluens, non habet regressum contra alterum, ac per consequens, pactum & liberatio vnus alteri prodesse non debet, nec respectu partis soluetis, quia hic non datur pars, sed imo totum remanet penes quemcumque vtilitate & obligatione, cum vnus non magis sentiat vtilitatem, quam alius, quia nihil ad eos peruenit, & sic ex lucratiua causa tenentur, vt præstantur dicti Doctor. nisi ita obligati essent correi, vt locietas inter eos esset secundum Doctor. lupradictos: que scilicet societas cum non interuenerit, hoc est, quod non sint socij omnium bonorum, neque illius debiti, cum inter prædictos donantes non sit actum, quod damnũ & commodum illius obligationis pariter pertineat ad omnes, pro vt requiritur iuxta supradicta, constat manifestissime, quod neque vnus ex prædictis donatoribus tenetur alteri, neque alter alteri, & per consequens, quod liberato vno ex eis, ceteri remanent obligati in solidum.

Cautela igitur erit ex supradictis omnibus, quod quando plures obligantur in solidum ex causa aliqua lucratiua, faciant inter se scripturã, in qua inter se fideiubeant inuicẽ, vel in eodem instrumento, in quo se obligat, creditori dicant, quod ita obligantur, vt commodum & damnũ illius obligationis perueniat, & tan-

& tangat pariter omnes obligatos, ita quod si vnus soluerit solidũ, possit a ceteris obligatis partes suas recuperare, quia tuc hoc casu sunt socij, & per consequens dabitur regressus & actio inter eos, & pactum vnus, siue liberatio extendetur ad omnes respectu solidi, si prædicta societas inita est, secundum Bart. in d. l. ex duob. n. 22. & si creditor grauetur & cõquatur ex hac pactiõne, quia sibi præiudicium fieri videatur quoad solidi ab vnoquoq; exactiõnem, apponatur in scriptura, quod hoc faciunt dicti debitores & rei sine præiudicio iuris, quod habet dictus Titius creditor solidum exigendi ab vnoquoq; quæ est optima cautela, & respectu correorum debendi ex causa lucratiua probatur ex suprad.

13 Respectu vero t. creditoris probatur per ea, quæ tradit Cæpolla, cautela 257. vbi consultit, quod quando creditori soluitur pars, recipiat eam, dicendo, recipio saluo iure solidi, vel clarius dicendo, quod per particularem eam solutionem & receptionem non fit visus renuntiar iuri, quod habet exigendi ab vnoquoque eorum in solidum.

Ex quibus sequitur & inferitur, quod cum supradicta cautela non sit facta inter prædictos dotantes, neq; aliquid ex supradicta. quod nullo iure erunt inter se obligati, ac ideo liberatio facta vni eorum, non proderit in aliquo ceteris dotantibus.

14 Nec obstat secunda opinio principalis supra posita, quæ concludit, liberationem vnus omnibus prodesse. Quia respondeo, inter acceptilationem & liberationem hanc esse differentiam, quia acceptilatio est solutio, vt in d. §. item per acceptilationem, solutione autem vnus omnes liberantur, l. 3. §. si. ff. de duob. reis, & sic acceptilatio est in rem: at pactum vel liberatio non est solutio, sed potius gratia facta personæ, vnde tanquam in personam non extenditur, vt probat text. in d. §. ante omnia, d. l. vnus ff. de pact. ita gl. in d. l. §. nunc de effectu ff. de liber. leg. quã ibi sequitur Bart. n. 4. quæ quidem omnia verissima sunt, & a Doctoribus recepta Et ita ego Ioannes Gutierrez consului in causa narrata Anno 1564. mense May, quæ postea fuit in iudicio deducta, decem & nouem annis iam elapsis, & sententia diffinitiuã lata fuit iuxta hanc meam allegationem per eximium Iuriconsultum D. Nauarrol. nunc Canonicum Doctor. meritisissim. Toleranã eccles. iudicem Metropol. Salmantinum reuocata in totum sententia contraria, lata in prima instantia, quæ sententia secunda transiit in rem iudicatam.

S V M M A R I A.

- 1 Restitutio a Principe statim, etiam antequam ad notitiam eius perueniat, gaudet beneficio illo restitutionis, & num. seqq.
- 2 Libertas data per testatorem acquiritur ignorantibus.
- 3 Matrimonium dissoluitur, licet libellus repudi non sit traditus vel cognitus marito.
- 4 Beneficia Principum latissime sunt interpretanda. Rescriptum & privilegium Papæ legitimandi spurios & incestuosos diffinitiuim extenditur ad illum, qui simul spurius & incestuosus sit secundum communem opinionem legistarum.
- 5 Privilegiato quod acquiritur ius a tempore scientiæ, & num. seqq.
- 6 Filius in solidum electus in dignitatem Patriciatu, liberatur a patria potestate statim, quod sibi præstantur litera electionis.
- 7 Civitas si elegit peritum in potestatem, poterit etiam reuocare antequam acceptet.
- 8 Dilatio concessa absentibus non currit, nisi eis notificata sit.
- 9 Privilegium alicui concessum non queritur ei ignorantibus, sed a tempore certificatiõis.

- 11 Sola scientia sufficit pro validitate privilegij, vel donationis.
- 12 Mulier donationem sibi absentis factam potest repudiare, non seruata solemnitate statuti disponentis, quod in alienationibus mulierum interfit consensus consanguineorum.
- 13 Solemnitas, que requiritur in construendo actum, requiritur in eo destruendo.
- 14 Pupillus non potest repudiare fundum sibi legatum sine tutoris auctoritate.
- 15 Hodie iure Regio non poterit mulier repudiare donationem sibi absentis factam absq; licentia mariti.
- 16 Bart. concordatur sibi ipse.
- 17 Text. in c. gratia, quam, de rescript. in 6. loquens in gratia Papa in beneficalibus facta, non extenditur ad beneficium Principis in delictu indultum.
- 18 Similitudo vt sit bona, satis est, quod in casu, de quo agitur, conueniatur, licet in alio deficiat.
- 19 Papa vel Imperator in rescriptis non videntur velle alterare formam iuris, nisi ex certa scientia id faciant.
- 20 Rescriptum seu privilegium Papa legitimandi spurios vel incestuosos diffinitiuim, non extenditur ad incestuosum & spurium simul, secundum communem opinionem Canonistarum.
- 21 Statuta, que solum commodum afferunt, ligant a tempore concessionis.
- 22 Capite exbannitum, debet habere pramium statuti, etiam si id ignorauerit, aut tamen sciat exbannitum esse.
- 23 Concordia laf. ad Bart. doctrinas, que videntur contrarie, & num. seq.
- 24 Dispositiones legales potius debent regulari secundum voluntarium voluntarium, quam contractuum.
- 25 Privilegium ignorantibus prodest, sed non efficaciter, antequam sciat, quoniam possit reuocari.
- 26 Liquidum relegatum ff. de reb. dub. intelligitur.

Allegatio III.

Quia haud inelegans disputatio, neq; indignus mihi semper visus fuit articulus ille: A quo tempore beneficia Principis acquirantur? ideo nonnulla de eo hic præfari libuit, in quo si quid boni dixerõ, laudetur Dominus noster Iesus Christus, si vero mali, imperitiæ meæ attribuat, ita quod ipse solus redarguar, vt inquit Bar. in repet. l. non solum, §. morte, nu. 10. ff. de nou. oper. nuntiat.

Et imprimis t. quæstio hæc summe difficilis est, in qua Barth. præter morem suum sibi met contradicere videtur; Nam ipse in l. si. nu. 5. c. de sentent. pass. dicit, restitutum a Principe statim, etiam antequam ad eius notitiam perueniat, gaudere beneficio illo restitutionis in se collato. Pro quo primo ipse induco text. in c. gratia, quam, de rescript. in 6. vbi probatur, absentibus & ignorantibus conferri posse beneficium, ac perinde eius fuisse domino quæsitum; Igitur ita in gratia principis dicendum est.

Secundo t. pro hac doctrina Barth. facit, quod ipse met allegat. sc. l. eius, qui in prouincia, §. si ff. de cert. pet. vbi libertas data per testatorem acquiritur ignorantibus, quod quidem fundamentum ipse augeo, hoc modo, quia voluntas Principis & testatoris æquiparantur: text. in aut. de nupt. §. disponat. col. 4. text. in l. filium quem habentem, ibi, sanxit testator, C. famul. ex. c. l. in conditiõibus vnus locum, in princ. ff. de condit. & demonstrat. l. si fratres, §. idem respondit ff. pro soc. cum sumis, sed legata relicta a testatore cedunt a morte defuncti, & queruntur ignorantibus: vt probat text. in d. §. fin. text. optimus in l. cum pater, §. furdo ff. de leg. 2. l. a Titio, cum materia ff. de fut. Ergo ita & eodem modo beneficia Principis quæriti debent ignorantibus: æquiparatorum enim

QQQ 3

